

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan
eettinen neuvottelukunta ETENE

15.5.2012

ETENE KOKOUSMUISTIO 3/2012

Aika: Tiistai 15.5.2012, klo 12.00 – 15.15

Paikka: STM, Kirkkokatu 14, Iso kh.

Osallistujat:

Markku Lehto, puheenjohtaja	x	Raimo Sulkava, varapuheenjohtaja	x
Jäsenet:		Varajäsenet:	
Jaakko Heinimäki		Kirsti Aalto	
Hanna Markkula-Kivisilta		Sirkku Siivonen	
Mardy Lindqvist	x	Nils Torvalds	
Harri Jokiranta	x	Arja Peiponen	x
Kari Eskola	x	Harri Vertio	
Merja Miettinen		Matti Huttunen	
Päivi Rautava	x	Minna Pöysti (ent. Raivio)	
Heikki Vuorela	x	Raimo Puustinen	
Tarja Hallikainen	x	Päivi Sinko	
Markku Niemelä		Risto Kortelainen	
Anne Niemi		Sakari Vanhala	
Irma Pahlman		Anna Mäki-Petäjä-Leinonen	
Helena Leino-Kilpi		Tarja Pösö	
Jyrki Jyrkämä	x	Helka Urponen	
Sanni Grahn-Laasonen	x	Sanna Lauslahti	
Hanna Mäntylä		Ari Jalonen	
Tapani Tölli		Elsi Katainen	
Hanna Tainio		Anneli Kiljunen	
Päivi Topo, pääsihteeri	x		
Cherina Dolk, osastosihteeri	x		
Heidi Huttunen	x		

1 Kokouksen avaus

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

3 Saapuneet vastaus- ja lausuntopyynnöt

Neitsyystutkimusten toteuttaminen

Monika-Naiset liitto ry:n yhteydenottoon on laadittu vastaus suhtautumisesta neitsyyden tutkimusta pyytämään tuleviin terveydenhuollon asiakkaisiin. Vastaus hyväksyttiin.

Luonnos laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista on tullut ETENELLE lausuntopyynnöllä. Päätettiin, että neuvottelukunnan jäsenet toimittavat kommentinsa pääsihteerille, joka kokoaa lausuntoluonnoksen ja lähettää sen viimeistään 4.6. mennessä neuvottelukunnalle hyväksyttäväksi. Lopullinen lausunto on lähetettävä viimeistään 8.6.

Saatekeskustelussa pohdittiin sitä miksi lain henki on edelliseen versioon nähden lieventynyt. Keskusteltiin henkilöstömitoituksen vähimmäiskriteerien poisjäämisestä ja vastaavasti mitoituksen lukkoon lyömisen hyvistä ja huonoista seurauksista sekä omavalvonnan korostumisesta. Valvonnan tulisi olla konsultoivaa, toimintaa eteenpäin vievää. On hyvä, että suosituksissa on henkilöstömitoituksesta selviä kriteerejä, vaikka henkilöstörakenteen täytyy muuttua, kun toiminta muuttuu. Pelkkä vaatimus henkilöstömäärästä ei vielä ratkaise henkilöstön saatavuuden ongelmia. Subjekttiivisen oikeuden puuttuminen luonnoksesta asettaa iäkkäät helposti eriarvoiseen asemaan verrattuna lasten tai vammaisten ihmisten palveluihin, joissa näitä oikeuksia on. On myös syytä ottaa kantaa siihen miten voidaan varmistaa, että hoito ja kohtelu on hyvää. Luonnoksessa mainittu palvelusuunnitelma voi olla hyvä valvonnan menetelmä, jos se tehdään kunnolla. Huomiota kiinnitettiin myös siihen, että laitoshoidon pitkäaikaisena ehdotetaan vain, jos se on arvokkaan elämän kannalta on mahdollista. Tämä kohta herättää kysymään mitä tämä tarkoittaa konkreettisesti.

TENKin lausuntopyyntö ohjeesta Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen 2012 (HTK-ohje). Luonnos lähetetään neuvottelukunnalle ja pääsihteeri kokoaa 10.6. mennessä saapuneiden kommenttien pohjalta lausunnon, joka lähetetään 21.6. mennessä TENKille.

4 Etiikan tilan indikaattorit

Pääsihteeri esitteli Etiikan tila -raporttiin liittyen indikaattoreita ja niistä keskusteltiin vilkkaasti. Keskustelu kirjattiin erikseen ja muistiinpanoja käytetään raportin eteenpäin kehittämisesä. ETENEn kesäseminaarissa 30.8.2012 käydään perusteellisesti indikaattorit ja koko raportti läpi.

5 Lasten asemaan sosiaali- ja terveystalvueluissa liittyvät eettiset kysymykset

Päätettiin perustaa työryhmä pohtimaan ETENEn näkökulmasta keskeisimpiä kysymyksiä lasten ja nuorten asemassa sosiaali- ja terveydenhuollon käyttäjinä. Työryhmään osallistuvat Tarja Pösö, Päivi Rautava, Markku Niemelä, Hanna Markkula-Kivisilta ja Harri Jokiranta sekä pääsihteeri. Pääsihteeri sopii jäsenten kanssa ensimmäisestä kokousajankohdasta ja sen valmistelusta. Voidaan järjestää myös videoneuvottelu tarpeen tullen.

6 Biopankkitoiminta ja -lainsäädäntö

ETENELLE on lähetetty Euroopan neuvoston biopankkitoimintaa koskevien suositusten luonnos, joka on parhaillaan kommentoitavana. Todettiin, että suositus on ajantasainen ja kattava eikä siihen ole syytä lähteä laatimaan kommenttia. ETENE on ottanut kantaa Suomen biopankkia koskevaan lakiluonnokseen, joka löytyy pöytäkirjan otteesta, kokous 25.3.2010. Todettiin myös tämän osalta, että ei ole syytä käsitellä asiaa. ETENEEen tulee kansalaisilta kyse lyjä suostumuksen antamisesta. Lomakkeet saattavat olla monimutkaisia ja pitkiä eikä niiden sisältöä ole helppo ymmärtää eikä ylipäättäen ymmärtää sitä, mihin luvan antaa. Biopankkitoiminnasta tiedottamiseen sekä suostumuksen antamiseen ja sen merkitykseen liittyen ETENE valmistelelee lyhyen kannanoton vuoden loppuun mennessä.

7 Saattohoitoselvityksen tuloksia (liite, ppt-esitys)

ETENESSä virkamiesharjoittelijana ollut Heidi Huttunen esitteli tuloksia ETENEn saattohoitosuunnitelmia koskevasta selvityksestä. Saattohoitosuunnitelmia pyydettiin suurilta kaupungeilta ja sairaanhoitopiireiltä. Vastausten perusteella näyttää siltä, että saattohoidon suunnitelmat ovat menneet eteenpäin ja lähes kaikilla vastaajilla oli olemassa suunnitelma tai se oli valmisteilla. Raportti laitetaan ETENEn verkkosivuille touko-kesäkuun vaihteessa.

8 Toimintasuunnitelman tarkastelu

Todettiin, että toiminta on vastannut toimintasuunnitelmaa eikä varsinaista päivittämisen tarvetta ole suunnitelmassa. Ottaen huomioon ETENEn hyvin pienet resurssit on pystytty tuottamaan sosiaali- ja terveysalan ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä materiaalia ja lisäksi saatu laadittua sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä arvopohjaa avaava raportti.

9 Tiedoksi

Pääsihteeri osallistui STM:n seulentatyöryhmän kutsuseminaariin Miten seulonnat järjestetään Suomessa 2020. Tilaisuudessa professori Veikko Launiksen pitämän eettisiä kysymyksiä käsittelevän puheenvuoron diat toimitettiin neuvottelukunnan jäsenille tiedoksi.

Pääsihteeri osallistui Erasmus Mundus -kurssille, Padovassa 18.-20.4.2012. Kurssin teema oli hoitoeettiset toimikunnat.

10 Ilmoitusasiat

ETENE on mukana järjestämässä kolmea tilaisuutta. Ensimmäinen STM:n kanssa seminaaria itsemääräämisoikeudesta 5.6.2012 Helsingissä, toiseksi Talentian, Tehyn ja Lääkäriliiton kanssa koko päivän tilaisuutta 6.9.2012 Helsingissä etiikan koulutuksesta sekä kolmanneksi Saattohoitotutkimusfoorumin kanssa 6.11. saattohoitotutkimuksen päivää Helsingissä. Ohjelmat ja niissä ilmoittautumislinkit ovat pöytäkirjan liitteinä.

11 Muut esille tulevat asiat

Ei ollut.

12 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15.15.

Puheenjohtaja Markku Lehto

Pääsihteeri

Päivi Topo

